

กระทู้ถามที่ ๑๐๖๓ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง นโยบายการจัดหลักสูตรการศึกษาด้านการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถาพนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ประชากรของประเทศประมาณ ๓๕ ล้านคน เป็นผู้ใช้แรงงาน ประกอบอาชีพรับจ้างทำงานกับนายจ้าง โดยอยู่ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองแรงงาน และกฎหมายด้านการแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งเป็นกฎหมายว่าด้วยความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน แต่ปรากฏว่านับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันผู้ใช้แรงงานทั้งหลาย เมื่อมีอายุครบกำหนดทำงานได้ หรือสำเร็จการศึกษาออกมาก็เข้าตลาดแรงงาน มีนิติสัมพันธ์เป็นลูกจ้างกับนายจ้างในทันที โดยไม่เคยมีโอกาสดูเรียนรู้อหรือเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของตนเอง และการปฏิบัติต่อนายจ้างตามกฎหมายดังกล่าวแต่อย่างใด จึงเกิดปัญหาถูกละเมิดถูกเอารัดเอาเปรียบ และการกระทำอันไม่เป็นธรรมจากนายจ้างตลอดมา ก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งและข้อพิพาทแรงงานกับนายจ้างอยู่เนืองๆ นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนต่อตนเองและสังคมส่วนรวมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกด้วย จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีนโยบายที่จะจัดทำหลักสูตรการศึกษาเรื่องการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติหรือไม่

๒. หากมีนโยบายดังกล่าว จะสามารถดำเนินการได้เมื่อใด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

เปรมศักดิ์ เพียยุระ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดขอนแก่น

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๐๖๓ ร.

ของ นายเปรมศักดิ์ เพียยุระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดขอนแก่น
เรื่อง นโยบายการจัดหลักสูตรการศึกษาด้านการคุ้มครองแรงงาน
และการแรงงานสัมพันธ์ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ

ข้าพเจ้า นายจาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี และนายปองพล อดิเรกสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง นโยบายการจัดหลักสูตรการศึกษาด้านการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า รัฐบาลได้มีนโยบายในการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) กับการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ โดยในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) เป็นแผนยุทธศาสตร์ระยะยาว ๑๕ ปี ซึ่งนำการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยการกำหนดกรอบแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา และแผนพัฒนาการอุดมศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแผนพัฒนาระยะปานกลาง ๕ ปี ที่มีสาระหรือแผนงานหลักสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ ซึ่งมีรายละเอียดของงาน โครงการ และกิจกรรมการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องต่อเนื่องกันทั้งประเทศ ดังนั้นแผนการศึกษาแห่งชาติจึงไม่ได้มีการกล่าวถึงการจัดหลักสูตรการศึกษาเรื่องการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ หรือหลักสูตรเรื่องใดเรื่องหนึ่งไว้เป็นการเฉพาะ แต่ได้กำหนดให้มีการพัฒนาหลักสูตรแกนกลางให้มีสาระของความรู้ที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตในสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ และการแข่งขันในสังคมโลก รวมทั้งการจัดกระบวนการเรียนรู้รอบด้านของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ เป็นคนดี และมีความสุข

ทั้งนี้ แผนการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว ได้กำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ไว้ดังนี้

๑. กำหนดมาตรการเพิ่มโอกาสและความสามารถในการประกอบอาชีพของผู้จบการศึกษาภาคบังคับ หรือผู้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ประสงค์จะเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้นให้ได้รับการฝึกอบรมวิชาชีพอย่างน้อย ๑ อาชีพ เพื่อเพิ่มทักษะก่อนเข้าสู่การทำงาน

๒. จัดทำระบบการเทียบโอนผลการเรียนและประสบการณ์การทำงาน โดยมีระบบคุณวุฒิวิชาชีพเป็นมาตรฐานกลางในการพัฒนาระบบการเทียบโอน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ทุกคนได้มีโอกาสเรียนรู้ เพิ่มพูนคุณวุฒิ และพัฒนาอาชีพได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๓. กำหนดมาตรการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสซึ่งครอบคลุมถึงกลุ่มผู้ยากไร้ ผู้อยู่ห่างไกลที่เสียเปรียบ ผู้อยู่ในกลุ่มเสี่ยง ผู้พิการและทุพพลภาพ รวมทั้งผู้ว่างงาน ได้

- สนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการต่อเนื่องในลักษณะการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น และระยะยาว เพื่อส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ

- ให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ บริการให้คำแนะนำ และการฝึกอาชีพ

- สนับสนุนให้นำกองทุนหมุนเวียน โดยเฉพาะที่มีอยู่ในระดับตำบลมาเป็นเงินกู้ยืมเพื่อการลงทุนในผลิตภัณฑ์หรือสินค้าที่ชุมชนท้องถิ่นมีศักยภาพทั้งในด้านวัตถุดิบ และภูมิปัญญาความรู้

- เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโอกาส และช่องทางประกอบอาชีพอิสระแก่ประชาชน

๔. จัดทำ ปรับปรุง หรือแก้ไขกฎหมาย กฎ ระเบียบปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอาชีวศึกษา และการฝึกอบรมวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในการจัดอาชีวศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

๕. สถานศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องให้บริการด้านการฝึกอาชีพกับชุมชนโดยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ารับการศึกษอบรมเพิ่มเติมเพื่อยกระดับความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างต่อเนื่อง

๖. สถานประกอบการโดยการสนับสนุนจากภาครัฐและสถานศึกษาในชุมชนจัดฝึกอบรมเพิ่มเติมให้ผู้กำลังทำงานทั้งที่อยู่ในและนอกสถานประกอบการอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มศักยภาพแรงงานให้ผลิตภาพสูงขึ้น มีทักษะเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตและการแข่งขันของประเทศ

๗. องค์กรอิสระและองค์กรวิชาชีพจัดให้มีบริการฝึกอบรมและทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน โดยเฉพาะสำหรับผู้ด้อยโอกาสกลุ่มต่างๆ กลุ่มผู้ยากจนและผู้ไม่มีงานทำ เพื่อให้มีโอกาสเข้ารับบริการอย่างทั่วถึง และมีการลดหย่อนหรือยกเว้นค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการเป็นกรณีพิเศษเฉพาะกลุ่ม

นอกจากนี้ ในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ ๕ (พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๕๐) ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดขอบเขตของแผน ในการพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยมีกรอบแนวคิดในการจัดทำแผนจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและแนวโน้มด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อม ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ที่ยึดหลักการศึกษารสร้างชาติ สร้างคนและสร้างงาน รวมการกำหนดยุทธศาสตร์แนวทางดำเนินการในการเพิ่มประสิทธิภาพและความทั่วถึงในการจัดบริการการศึกษา ดังนั้นรัฐบาลได้มีนโยบายครอบคลุมในเรื่องดังกล่าวไว้แล้ว

คำตอบข้อ ๒ ขอบริเวณว่า แผนการศึกษาแห่งชาติ ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ประกาศใช้แล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๔๕ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ต้องทำหน้าที่นำนโยบายดังกล่าวที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติไปจัดทำแผนพัฒนาหรือดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของตน อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ๑๒ ปี จะต้องกำหนดให้มีเรื่องการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ด้านการงานอาชีพและเทคโนโลยี เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานนำไปจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาที่มีสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในเรื่องนี้ ให้เหมาะสมในแต่ละช่วงชั้น และต่อเนื่องถึงหลักสูตรการอาชีวศึกษาและการฝึกอาชีพ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในการกำหนดกรอบหลักการและให้ความเห็นชอบหลักสูตร

สำหรับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการจัดการศึกษานอกระบบโดยสถานศึกษาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และสถานประกอบการหลายแห่ง แต่จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการจัดการอาชีวศึกษา พบว่ายังมีแรงงานในตลาดแรงงานอีกประมาณ ๓๕ ล้านคน ที่ต้องการพัฒนาความรู้และทักษะให้มีคุณภาพสูงขึ้น จึงเป็นหน้าที่และภารกิจของหน่วยงาน องค์กร และสถานประกอบการดังกล่าวในการจัดหลักสูตรหรือปรับปรุงสาระหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่เน้นการฝึกอบรมทักษะอาชีพเฉพาะด้านให้มีสาระการเรียนรู้เรื่องการคุ้มครองแรงงานและการแรงงานสัมพันธ์ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล ในฐานะประเทศสมาชิกขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ

สำหรับเรื่องการศึกษาด้านการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ ได้อยู่ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๔๔ เป็นมาตรฐานการเรียนรู้อย่างกว้างๆ สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมและหลากหลายได้ ซึ่งการกำหนดสาระการเรียนรู้ด้านการคุ้มครองแรงงานและแรงงานสัมพันธ์ เป็นการเฉพาะนั้น สถานศึกษาสามารถจัดการตามสภาพท้องถิ่นของตน และเรื่องนี้ต้องร่วมมือกันหลายฝ่าย เพื่อจะได้ครอบคลุมและเห็นผลเป็นรูปธรรม และในสถาบันอุดมศึกษาก็ได้มีการเปิดสอนและพัฒนาหลักสูตรการวิจัยเกี่ยวข้องกับด้านแรงงานสัมพันธ์ ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกวิชาศึกษาได้ตามความถนัดและความสนใจที่สอดคล้องกับความต้องการที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพต่อไป